KLIIMAMINISTEERIUM

Teel Eesti looduse taastamise kavani

Mart Kiis
Pärnu, veebruar 2026

Millest täna räägin?

- Miks ja kuidas me looduse taastamise kava koostame?
- Märgalad ja taastamiskava.
- Järgmised sammud.

Foto: Mart Kiis

2024 suvi

Lepiti kokku ühtses looduse taastamise raamistikus ning avaldati looduse taastamise määrus

2024-2026

Looduse taastamise kava ettevalmistus liikmesriikides

01.09.2026

Riikliku looduse taastamise kava eelnõu esitamine Komisjonile, detailne käsitlus kuni 2032, strateegiline vaade kuni 2050.

01.03.2027

Komisjon annab tagasiside looduse taastamise kava eelnõule.

01.09.2027

Looduse taastamise kava lõppversiooni esitamine Komisjonile.

Looduse seisundi parandamise eesmärgid

Taastamismeetmed kaitstavate liikide ja elupaikade soodsa seisundi saavutamiseks

Kaitstavate mereelupaikade taastamine

Metsalinnustiku indeks ja kuus indikaatorit (seisev surnud puit, lamapuit jne)

Linna rohealade ja puude võrastiku liituse vähenemise pidurdamine ja kasvusuundumus 2031+

Põllulinnustiku indeks ja kaks indikaatorit; kuivendatud turvasmuldadega põllumajandusmaa taastamine

Veekogude seisundi parandamine, jõgede sidususe ja ühenduvuse parandamine

Tolmeldaja-populatsioonide taastamine

Fotod: Mart Kiis

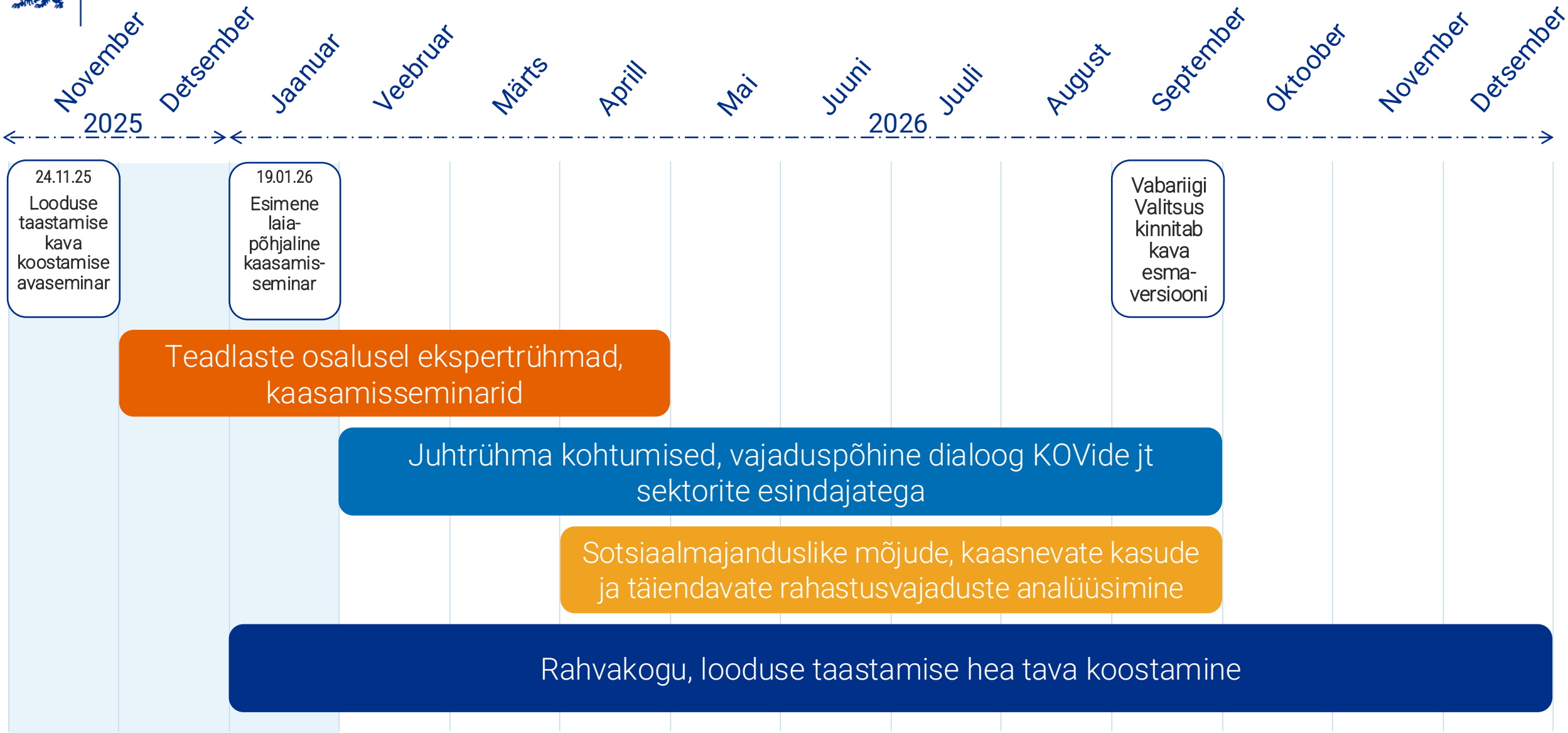
November
Detsember
Jaanuar
Veebruar
Märts
Aprill
Mai
Juuni
Juuli
August
September
Oktoober
November
Detsember
2025
2026
24.11.25
Looduse taastamise kava koostamise avaseminar
19.01.26
Esimene laia-põhjaline kaasamis-seminar
Vabariigi Valitsus kinnitab kava esma-versiooni
Teadlaste osalusel ekspertrühmad, kaasamisseminarid
Juhtrühma kohtumised, vajaduspõhine dialoog KOVide jt sektorite esindajatega
Sotsiaalmajanduslike mõjude, kaasnevate kasude ja täiendavate rahastusvajaduste analüüsimine
Rahvakogu, looduse taastamise hea tava koostamine

Kaitstavad liigid ja elupaigad maismaal

Mitte-heas seisundis elupaigatüüpidest tuleb taastamismeetmed ellu viia (sulgudes hektarid loodusdirektiivi art 17 2019-2024 põhjal):

	2030	2040	2050
Taastamisel	30% (u 28 000 ha)	60% (56 000 ha)	90% (84 500 ha)
Seisundi hinnangud	90%	100%	

LoD ja LiD liigid: positiivne trend, aastaks 2050 soodne seisund.

Foto: Mart Kiis

Elupaigarühm	Elupaigatüübid (kood)	Koondpindala (ha)	Mitte heas seisus (ha)	Teadmata seisus (ha)	Meetmed 2030 (ha)	Meetmed 2040 (ha)	Meetmed 2050 (ha)
Märgalad	Jõgede lehtersuudmed (1130), liivased ja mudased pagurannad (1140), rannikulõukad (1150), soolakulised muda- ja liivarannad (1310), rabad (7110), rikutud, kuid taastumisvõimelised rabad (7120), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), allikad ja allikasood (7160), lubjarikkad madalsood lääne-mõõkrohuga (7210), nõrglubja-allikad (7220), liigirikkad madalsood (7230), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080), siirdesoo- ja rabametsad (91D0)	369 160	**52 896**	25 306	**15 869**	31 737	47 606
Jõe- järve, lammi- ja kalda-elupaigad	Liiva-alade vähetoitelised järved (3110), vähe- kuni kesktoitelised järved (3130), vähe- kuni kesktoitelised kalgiveelised järved (3140), looduslikult rohketoitelised järved (3150), huumustoitelised järved ja järvikud (3160), karstijärved ja järvikud (3180), jõed ja ojad (3260), niiskuslembesed kõrgrohustud (6430), lamminiidud (6450), lammi-lodumetsad (91E0), laialehised lammimetsad (91F0)	118 495	**8038**	7670	**2411**	4823	7234

Mereökosüsteemid

Mitte-heas seisundis elupaigatüüpidest tuleb taastamismeetmed ellu viia:

	2030	2040	2050
Taastamisel	30%	60%	90%
Seisundi hinnangud	50%	100%	

Suur hulk meetmeid juba varasemates strateegiates (MSRD, VMK jm).

Oluline on andmelünkade täitmine.

Foto: Mart Kiis

Kahjuliku mõju ulatus MSRD põhitüüpidele. Mida teha eutrofeerumisega?

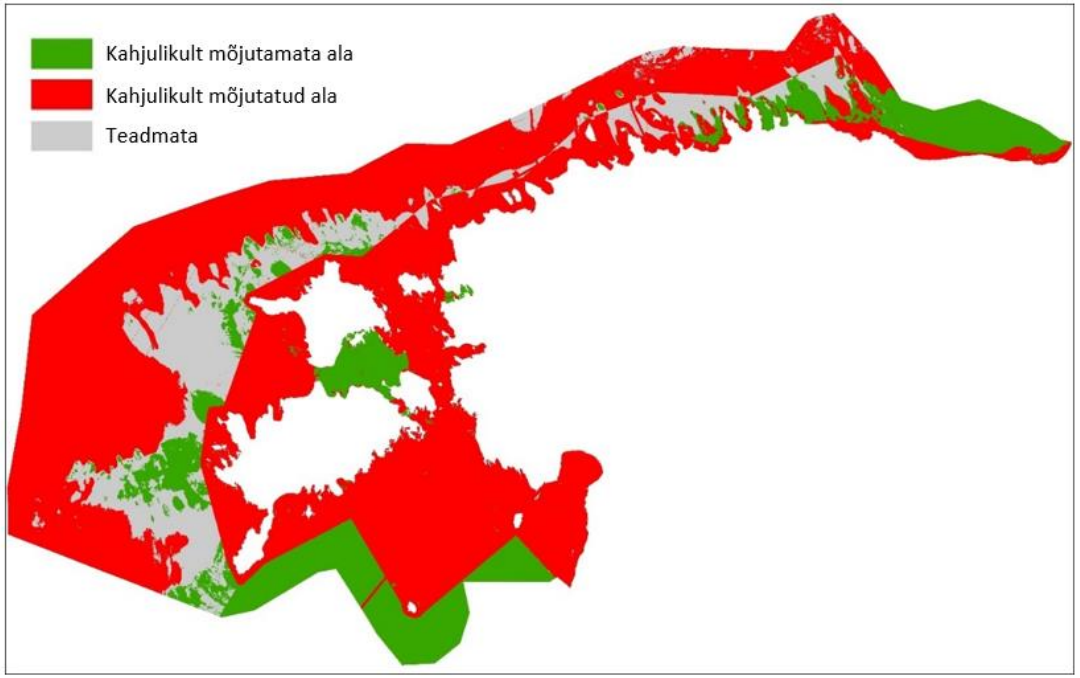

	Elupaigatüüp	Hea		Halb		Hindamata		Seisundi-klass
		Km²	%	Km²	%	Km²	%	
Infralitoraal	kivine põhi ja karid	396	41	548	58	12	1,29	halb
	liivane põhi	397	15	2268	85	67	2,44	halb
	mudane põhi	322	55	262	45	3,84	0,65	halb
	segasete	617	17	2767	82	203	5,67	halb
	jämedateraline sete	2,34	29	4,07	63	1,69	21	halb
Tsirkalitoraal	kivine põhi ja karid	167	72	13,6	8	51	22	hea
	liivane põhi	734	15	2798	79	1450	29	halb
	mudane põhi	2893	39	3320	53	1214	16	halb
	segasete	783	24	1007	56	1425	44	halb
	jämedateraline sete	5,37	41	3,12	37	4,49	35	halb
Avamere tsirkalitoraal	kivine põhi ja karid	0	0	0	0	0,50	100	teadmata
	liivane põhi	0	0	0,04	100	1,20	97	halb
	mudane põhi	0	0	11832	100	881	6,93	halb
	segasete	0,005	0,02	0,10	95	27	99,6	halb
	jämedateraline sete	0	0	0	0	0,02	100	teadmata

Allikas: koondaruanne „Eesti mereala keskkonnaseisund 2024“

Jõed

Euroopas 25 000 km vaba vooluga jõgesid 2030. aastaks.

Koostamisel on paisude loend (1071 paisu!), prioriseerime ja loome tegevuskava nende eemaldamiseks.

Suur väljakutse seisundi parandamisel – kuidas leida viise põllumajandusreostuse vähendamiseks?

Foto: Mart Kiis

Vabalt voolav jõgi: jõgi, mis toetab vee, setete, toitainete ja organismide sidusust nii jõesüsteemi siseselt kui ka ümbritsevate maastikega neljas dimensioonis:

i) pikisuunaline sidusus üles- ja allavoolu vahel;

ii) külgmine sidusus lammi- ja kalda aladega;

iii) vertikaalne sidusus põhjavee ja atmosfääriga;

iv) ajaline sidusus, mis põhineb voohulkade hooajalisusel.

Foto: Mart Kiis

Põllumajandusmaastikud

Kuivendatud turvasmuldadega põllumajandusmaa (ca 40 000-50 000 ha) taastamine:

- 2030 – 30%, sh veerand märjutamine
- 2040 – 40%, sh kolmandik märjutamine
- 2050 – 50%, sh kolmandik märjutamine

Millised on meetmed? Kuidas anda hoogu märgalaviljelusele?

Milline on jääksoode osa nende eesmärkide täitmisel?

Foto: Mart Kiis

Löö kaasa!

Sisendi kogumine kava jaoks kestab.

Info sündmuste kohta ja materjalid Kliimaministeeriumi kodulehel https://kliimaministeerium.ee/elurikkus-keskkonnakaitse/looduse-taastamise-kava-koostamine

Foto: Mart Kiis

KLIIMAMINISTEERIUM

Aitäh!

mart.kiis@kliimaministeerium.ee